

Sygn. akt IV Pa 7/ 20

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2021r.

Sąd Okręgowy w Elblągu

IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Renata Żywicka

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2021r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. R.

przeciwko Zakładowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w O.

o odszkodowanie w trybie art. 55 § 1 kp, o wynagrodzenie za pracę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostródzie

z dnia 26 września 2019r., sygn. akt IV P 128/19

postanawia:

1/ uchylić zaskarżony wyrok;

2/ umorzyć postępowanie;

3/ znieść wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt IV Pa 7/20

UZASADNIENIE

Powód A. R. w dniu 12 czerwca 2019 roku wniósł pozew przeciwko Zakładowi (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O.. Powód domagał się zasądzenia od pozwanej spółki na jego rzecz kwoty 11 280,82 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że był zatrudniony u pozwanej w okresie od (...)roku do (...)roku w wymiarze pełnego etatu na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Powód wskazał, że w dniu (...)roku rozwiązał bez wypowiedzenia umowę o pracę ze stroną pozwaną, podając jako przyczynę dopuszczenie się przez pracodawcę ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków wobec pracownika, polegającego na braku wypłaty przez pracodawcę wynagrodzenia za miesiąc: czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień i październik, listopad i grudzień 2018 roku. Powód ponadto podał, że już wcześniej dochodziło do wypłaty wynagrodzenia za pracę z opóźnieniami. Powód wskazał, że w dniu 24 kwietnia 2019 roku powód wezwał pozwaną do dobrowolnej zapłaty zaległego wynagrodzenia i odszkodowania w terminie 7 dni, które to wezwanie pozwana otrzymała 9 maja 2019 roku. Powód

wskazał, że nie otrzymał wynagrodzenia za pracę za miesiąc grudzień 2018 roku w kwocie 2 209,45 złotych (brutto). Powód również podał, że nie otrzymał odszkodowania z tytułu wypowiedzenia umowy o pracę w kwocie 9 071,37 złotych.

Pismem procesowym z dnia 18 lipca 2019 roku stanowiącym odpowiedź na pozew Zakład (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. wniosła o oddalenie powództwa w całości. Ponadto pozwana wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, według norm przepisanych, a z ostrożności procesowej wniosła o nieobciążanie jej kosztami procesu.

W uzasadnieniu tego pisma procesowego pozwana wskazała, że kwestionuje zasadność i wysokość roszczenia powoda. Pozwana podała, że przed wszczęciem postępowania nie wyczerpano możliwości polubownego załatwienia sporu. Pozwana wskazała, że brak zapłaty wynagrodzenia wynika z trudności finansowych spółki, która obecnie stara się o pozyskanie środków na zaspokojenie m. in. roszczeń powoda. Pozwana podała, że pragnie zawrzeć z powodem ugodę obejmującą wszystkie należności wobec powoda. Pozwana podała, że istnieją przeszkody natury prawnej uniemożliwiające wypłatę powodowi należności oraz że w okolicznościach sprawy żądanie odszkodowania jest bezzasadne. Pozwana wskazała, że nieobciążanie pozwanej kosztami procesu jest uzasadnione trudną sytuacją finansową spółki.

Pismem procesowym z dnia 6 sierpnia 2018 roku pozwana podniosła zarzut, że posiadanie przez powoda udziałów pozwanej uniemożliwia zaspokojenie ich dochodzonych roszczeń z tytułu wynagrodzenia za pracę, zgodnie z art. 189 § 2 k.s.h.

Pismem procesowym z dnia 16 września 2019 roku powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie oraz wskazał, że brak jest przeszkód do zasądzenia dochodzonych roszczeń przez powoda, z uwagi na posiadane przez niego udziały pozwanej spółki. Ponadto powód wskazał, że odmowa wypłaty należności dochodzonych przez powoda stanowi nadużycie prawa. Powód podał, że terminowa i prawidłowa wypłata wynagrodzenia za pracę jest jednym z podstawowych obowiązków pracodawcy, a roszczenia pracownicze podlegają wzmożonej ochronie. Ponadto powód wskazał, że posiada 7 udziałów pozwanej spółki, co stanowi zdecydowaną mniejszość w porównaniu do głównego wspólnika i jednocześnie prezesa spółki. Powód podał, że status powoda w spółce był iluzoryczny, a powód nie miał wpływu na działalność spółki, a także nie korzystał z żadnych uprawnień przysługujących wspólnikom.

W dalszym toku postępowania strony nie zmieniły dotychczasowych stanowisk w sprawie.

Wyrokiem z dnia 26 września 2019 r. Sąd Rejonowy w Ostródzie zasądził od pozwanego Zakładu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O. na rzecz powoda A. R. kwotę 11.280,82 zł w tym: 2.209,45 zł tytułem wynagrodzenia za pracę z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty; 9.071,37 zł tytułem odszkodowania w związku z rozwiązaniem przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 17 maja 2019 roku do dnia zapłaty (punkt I. wyroku), zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.025 zł (dwa tysiące dwadzieścia pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu – kosztów zastępstwa procesowego (punkt II. wyroku), nie obciążył pozwanego kosztami sądowymi (punkt III. wyroku) oraz wyrokowi w punkcie pierwszym nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 3.023,79 zł (punkt IV. wyroku).

Sąd Rejonowy oparł rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i wnioskach:

A. R. był zatrudniony przez Zakład (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w O. w okresie od (...)roku do (...)roku w wymiarze pełnego etatu na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. A. R. pracował w Zakładzie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. na stanowiskach: stażysta, mechanik silników spalinowych, monter silnikowy, hartownik, operator urządzeń – hartownik, operator hartowani, operator wypalarki – ślusarz.

Sąd I instancji ustalił, że w grudniu 2018 roku A. R. świadczył pracę na rzecz Zakładu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O.. Za powyższy okres A. R. powinien otrzymać wynagrodzenie w kwocie 2 209,45# złotych (brutto) oraz odszkodowanie tytułem wypowiedzenia umowy o pracę na podstawie art. 55 § 1¹ k.p.#####

W dniu (...)roku A. R. złożył oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy. Jako przyczynę podał niewypłacanie należnego mu wynagrodzenia za pracę w terminie określonym w umowie o pracę.

Dalej Sąd Rejonowy ustalił, że A. R. pismem z dnia 24 kwietnia 2019 roku wezwał Zakład (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. do dobrowolnej zapłaty zaległego wynagrodzenia i odszkodowania w terminie 7 dni, które to wezwanie Zakład (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. otrzymał w dniu 9 maja 2019 roku.

Zakład (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. jest w trudnej sytuacji finansowej, są wobec niego prowadzone liczne postępowania egzekucyjne.

Dalej ustalono, że A. R. objął w Zakładzie (...) w Sp. z o.o. z siedzibą w O. w dniu 21 stycznia 2011 roku 9 udziałów o łącznej wartości 900 złotych.

Trzymiesięczne wynagrodzenie brutto obliczone jako ekwiwalent za urlop wypoczynkowy A. R. wynosi 3 023,79 złotych.

Okoliczności faktyczne w sprawie Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w toku postępowania, których treść i autentyczność nie budziła wątpliwości. Sąd I instancji również nie znalazł podstaw do odmowy im mocy dowodowej oraz wiarygodności. Zaoferowane dokumenty nie zawierały treści kwestionowanych przez strony, a jedynie poddawane były przez strony własnej, odmiennej ocenie.

W ocenie Sądu Rejonowego nie było też żadnych wątpliwości, co do zgodności kserokopii zawartych w aktach sprawy z oryginałami dokumentów, z uwagi na ich poświadczenie przez występującego po stronach pełnomocników profesjonalnych zgodnie z art. 129 k.p.c.

Dalej Sąd Rejonowy wyjaśnił, że fakt istnienia pomiędzy stronami stosunku pracy był bezsporny, a nadto pozwana przyznała tę okoliczność w wniesionej odpowiedzi na pozew oraz to, że zaprzestała spłaty wynagrodzenia za pracę powoda z uwagi na trudności finansowe spółki. Ponadto stan zadłużenia pozwanej w stosunku do powoda, wynikający również z oświadczenia pozwanej, Sąd I instancji uznał za przyznany przez pozwaną na podstawie art. 230 k.p.c. W konsekwencji, na podstawie art. 229 k.p.c. okoliczności te nie wymagały dodatkowego dowodu.

Sąd Rejonowy pominął dowód z przesłuchania stron, przyjmując, że zmierzały on jedynie do przedłużenia postępowania. Sąd I instancji oddalił także wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości z uwagi na fakt, że okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia w sprawie nie wymagały wiadomości specjalnych.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Na wstępie Sąd I instancji wyjaśnił, że kluczową kwestią dla rozstrzygnięcia sprawy był rozkład ciężaru dowodu uregulowany w art. 6 k.c., stanowiący, iż ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Ciężar dowodu w rozumieniu wskazanego przepisu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów. W myśl bowiem art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W świetle reguły będącej podstawą procesu cywilnego, opartego na zasadzie kontrydiktoryjności, na stronach spoczywa obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności i faktów, które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu, w szczególności tych, które są sporne. Obowiązkiem powoda jest przytoczenie okoliczności faktycznych, z których wywodzi roszczenie (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.) i wskazanie na dowody, których przeprowadzenie potwierdzi zasadność jego twierdzeń o faktach (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c.). Wszystkie okoliczności faktyczne doniosłe dla rozstrzygnięcia sprawy i składające się na podstawę faktyczną rozstrzygnięcia muszą mieć oparcie w dowodach przeprowadzonych w toku postępowania, o ile nie są objęte zakresem faktów przyznanych przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości (art. 229 k.p.c.) oraz co do faktów niezaprzeczonych (art. 230 k.p.c.).

Tak jak powód winien wykazać okoliczności będące u podstaw zgłoszonego przez niego żądania, tak ten, który odmawia uczynienia zadość roszczeniu, musi udowodnić fakty wskazujące na to, że takie uprawnienie żądającemu nie przysługuje. Przy czym obowiązek pozwanego udowodnienia ekscpejji i faktów uzasadniających oddalenie powództwa aktualizuje się, gdy strona powodowa udowodniła fakty przemawiające za zasadnością żądania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 1982 roku, I CR 79/82, LEX nr 8416).

Następnie Sąd Rejonowy wyjaśnił, że zgodnie z art. 210 § 2 k.p.c., każda ze stron obowiązana jest do złożenia oświadczenia co do twierdzeń strony przeciwnej, dotyczących okoliczności faktycznych. Wypowiedzenie się co do twierdzeń strony przeciwnej o okolicznościach faktycznych winno odnosić się w sposób konkretny i jednoznaczny do wszystkich podniesionych przez tę stronę twierdzeń. Obowiązek przewidziany w art. 210 § 2 k.p.c. zmierza do zakreslenia okoliczności spornych i bezspornych między stronami i ma wpływ na zakres ewentualnego postępowania dowodowego. Dowodzeniu podlegają bowiem tylko okoliczności sporne między stronami, istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 212 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 229 k.p.c.). W sytuacji, w której strona obarczona obowiązkiem wypowiedzenia się co do twierdzeń strony przeciwnej o okolicznościach faktycznych, co do nich się nie wypowie, naraża się na zastosowanie przez sąd dyspozycji art. 230 k.p.c., zgodnie z którym, gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Jeżeli strona chce zaprzeczyć twierdzeniom strony przeciwnej o faktach, powinna uczynić to wyraźnie, odnosząc się do konkretnych okoliczności faktycznych i przedstawiając jednocześnie własne twierdzenia odnośnie kwestionowanej okoliczności.

Sąd I instancji podkreślił, że w niniejszej sprawie pozwana wniosła odpowiedź na pozew, która zawierała jedynie ogólny zarzut w postaci zakwestionowania powództwa co do zasady, jak i co do wysokości. Możliwość odniesienia się do żądania pozwu, a tym samym sporządzenia odpowiedzi na pozew zawierającej wszelkie zarzuty oraz powołanie faktów i dowodów na ich poparcie, pozwana uzyskała w momencie doręczenia jej odpisu pisma zawierającego odpisy powołanych przez powoda dowodów. Odpis tego pisma wraz z odpisami dowodów doręczono prawidłowo pozwanej. A więc strona pozwana miała możliwość wniesienia pisma zawierającego twierdzenia oraz wskazania zarzutów przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy oraz powołanie faktów i dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Strona pozwana takiej czynności jednak nie dokonała należyście.

Zdaniem Sądu Rejonowego podkreślenia w tym kontekście wymaga, a na co zwrócono uwagę w orzecznictwie, że pozwany, kwestionując zasadność powództwa, nie może ograniczyć się tylko do stwierdzenia, że zaprzecza wszystkim faktom powołanym przez powoda, z wyjątkiem tych, które wyraźnie przyznał. W ocenie sądu to samo dotyczy użycia ogólnikowego stwierdzenia „kwestionuje roszczenie co do zasady jak i wysokości”. Fakty i dowody związane z konkretnymi okolicznościami, z którymi się pozwany nie zgadza powinien on wskazać, jeśli ma to służyć obronie jego racji, powinien się ustosunkować do twierdzeń strony powodowej (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2014 roku, V CSK 78/14, LEX nr 1567490 oraz z dnia 9 lipca 2009 r., III CSK 341/08, LEX nr 584753, Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13 czerwca 2012 roku, I ACa 75/12, LEX nr 1307414). Ogólnikowe zaprzeczenie nie stanowi skutecznego, wypowiedzenia się do faktów i nie przekłada się na uznanie ich za sporne między stronami, co z kolei wymagałoby powołania przez strony stosownych dowodów na poparcie swoich twierdzeń (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 25 lutego 2015 roku, III AUa 1568/14, LEX nr 1668573, LEX nr 1307414).

Biorąc pod uwagę powyższe i całokształt zgromadzonego materiału dowodowego oraz bierną postawę pozwanej, Sąd I instancji uznał, że żądanie powoda nie budzi wątpliwości co do zasady jak również co do wysokości, pozwana nie kwestionowała faktu istnienia stosunku pracy oraz że zaprzestała wypłat pracownikom, co zresztą, jak podkreśliła słusznie strona powodowa, pozwana przyznała bezpośrednio w samych pismach procesowych czy też przez występującego w jej imieniu pełnomocnika na rozprawie. Pozwana również nie kwestionowała wysokości zobowiązania, zarówno co do należności głównych jak i odsetek.

Przechodząc do meritum sprawy, Sąd I instancji wskazał, że strony łączyła umowa o pracę. Art. 22 § 1 k.p. zawiera definicję stosunku pracy jako podstawowego pojęcia w kodeksie pracy. Stosunek ten jest stosunkiem zobowiązaniowym prawa pracy zachodzącym między dwiema stronami, z których każda jest wobec drugiej

uprawniona i zarazem zobowiązana do określonego świadczenia (pracownik – do wykonywania pracy, pracodawca – do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem). Jest to stosunek prawny o charakterze zobowiązującym dwustronnie.

Z tego przepisu jednoznacznie wynika, że w ramach stosunku pracy możliwe jest wyłącznie odpłatne świadczenie pracy. Do podstawowych obowiązków pracodawcy należy wypłata wynagrodzenia. W niniejszym stanie faktycznym pozwana spółka nie spełniała tego wymogu. Na pracodawcy ciąży obowiązek terminowego i prawidłowego wypłacania pracownikowi wynagrodzenia, gdyż wynagrodzenie za pracę stanowi konieczny składnik stosunku pracy (art. 94 pkt. 5 k.p.).

Dalej wskazano, odnosząc się do twierdzeń pozwanej, jakoby roszczenia powoda nie zasługiwały na uwzględnienie ze względu na niewyczerpanie polubownego załatwienia sporu, oraz że pozwana podjęła starania zmierzające do pozyskania środków na zaspokojenie roszczeń powoda, na pogląd orzecznictwa, który Sąd Rejonowy w pełni podzielił, zgodnie z którym obowiązkiem pracodawcy jest terminowe wypłacanie wynagrodzeń, a nie uzyskiwanie na nie środków finansowych. Z punktu widzenia treści stosunku pracy (w tym zwłaszcza praw pracowniczych) jest całkowicie obojętne z jakiego źródła pracodawca uzyskuje środki na wynagrodzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2000 roku, I PKN 516/99, OSNP 2001/16/516, Lex). Z tego też względu zarzut pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie.

Ponadto, pomimo zapewnień pozwanej, nie wyszła ona w toku postępowania z żadną propozycją ugody wobec powoda.

Natomiast odnosząc się do zarzutu pozwanej podniesionego w toku postępowania opartego na art. 189 § 2 k.s.h., Sąd I instancji wskazał, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie zasługuje on na uwzględnienie. Zgodnie z powołanym przepisem wspólnicy nie mogą otrzymywać z jakiegokolwiek tytułu wypłat z majątku spółki potrzebnego do pełnego pokrycia kapitału zakładowego. Przepis ten znajduje się w grupie przepisów Kodeksie spółek handlowych regulujących zasady dokonywania wpłat na kapitał zakładowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, jak również zasady otrzymywania przez wspólników wypłat ze spółki w związku z posiadanymi udziałami.

Wprawdzie przepis art. 189 § 2 k.s.h. posługuje się szerokim terminem „wypłat z jakiegokolwiek tytułu”. Konieczna jest jednak ocena, czy wyłączenia spod tego przepisu nie wynikają z całokształtu regulacji określonych wierzytelności, w szczególności, jeżeli ustawodawca – bez odniesienia się do przepisu art. 189 § 2 k.s.h. – zapewnia tym wierzytelnościom dalej idącą ochronę. W ocenie Sądu Rejonowego, będzie tak właśnie w przypadku wynagrodzenia za pracę dochodzonego w okolicznościach niniejszej sprawy.

Po pierwsze Sąd I instancji zauważył, że zgodnie z przepisem art. 24 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku praca znajduje się pod ochroną Rzeczypospolitej Polskiej. Powołany przepis ze względu na swoją treść oraz umiejscowienie w systematyce Konstytucji RP stanowi jedną z zasad ustroju Rzeczypospolitej Polskiej, a tym samym wskazuje szczególną rolę, jaką pełni praca, oraz ma na celu zapewnienie jej szczególnej ochrony. Przepis ten jest przede wszystkim podstawą uzasadniająca byt ustawodawstwa pracy, którego celem jest wsparcie strony z reguły ekonomicznie słabszej, jaką jest pracownik.

Przepisy art. 85 § 1 i 2 k.p. kategorycznie nakazują przy tym wypłatę wynagrodzenia za pracę niezwłocznie po ustaleniu jego wysokości, nie później jednak niż w ciągu 10 dni następnego miesiąca kalendarzowego, a także ze względu na przepisy od art. 87 do 91 k.p., określające zasady dokonywania potrąceń z wynagrodzenia, co należy rozumieć jako zamknięty katalog przypadków, gdy pracodawca może nie wypłacać wynagrodzenia należnego pracownikowi.

W ocenie Sądu Rejonowego zakaz wprowadzony w przepisie art. 189 § 2 k.s.h. co do zasady dotyczy wypłat o charakterze korporacyjnym (w tym zakresie por. stanowisko W. J., wyrażone w sprawie interpretacji art. 14 § 3 i art. 189 § 2 k.s.h., PPH 2003, Nr 7, s. 17). Wprawdzie korporacyjny charakter może mieć również wynagrodzenie za pracę, jednakże wyłącznie wówczas, gdy wspomniane stosunki prawne (pracy i korporacyjny) „krzyżują się”. Nie jest wykluczone objęcie wynagrodzenia za pracę przepisem art. 189 § 2 k.s.h. Hipotetycznie rzecz ujmując, mogłoby się tak zdarzyć, gdyby większościowy udziałowiec dochodził zaległego wynagrodzenia za pracę z uwagi na zatrudnienie

go jako członka zarządu za kwotę 50 000 złotych miesięcznie, która to stawka byłaby całkowicie oderwana od realiów rynkowych albo przyznał sobie wynagrodzenie za pracę, której w istocie w ogóle nie wykonywał. Takie sytuacje nie mają jednak miejsca w okolicznościach niniejszej sprawy. Powód, który objął udziały pozwanej spółki, dochodzi wynagrodzenia z tytułu stosunku pracy nawiązanego znacznie przed powstaniem stosunku korporacyjnego, stosunki te w żaden sposób się nie krzyżują, są całkowicie odmienne (świadczenie pracy jako tokarz, referent ds. zaopatrzenia, samodzielny pracownik ds. handlu i marketingu, dyrektor ds. handlu i marketingu, specjalista ds. zaopatrzenia i handlu, kierownik zaopatrzenia i handlu) w żaden sposób nie ma wpływu na wykonywanie uprawnień o charakterze korporacyjnym), wynagrodzenie jest niewygórowane, a udział powoda w kapitale zakładowym pozwanego jest znikomy. Istotnym jest również, że sam fakt i jakość wykonanej przez powoda pracy nie było kwestionowane.

Sąd I instancji podkreślił, że na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż stosunek pracy powoda w pozwanej spółce został nawiązany przed 2011 rokiem, kiedy to powód objął udziały pozwanej spółki (zawarł umowę), co świadczy o tym, że jest całkowicie odrębny w stosunku do stosunku korporacyjnego. Ponadto trzeba zauważyć, że powód mając w pozwanej spółce zaledwie 9 udziałów o łącznej wartości 900 złotych i jest jednym ze 196 wspólników spółki, które w porównaniu do posiadanych udziałów Prezesa Zarządu pozwanej spółki – (...) są nieliczne. Całokształt uprawnień wspólnika związanych z udziałem w spółce można przy tym podzielić na dwie główne grupy: prawa korporacyjne (niemajątkowe) i prawa majątkowe. Do uprawnień majątkowych wspólnika należy prawo do dywidendy, prawo pierwszeństwa poboru oraz prawo do udziału w masie likwidacyjnej. Powód nie dochodzi żadnego z korporacyjnych praw majątkowych w niniejszej sprawie. Sąd stoi na stanowisku, że niewygórowane wynagrodzenie za realnie wykonaną pracę, która to praca jest całkowicie niezależna i odrębna od stosunku korporacyjnego, podlega wyłączeniu spod dyspozycji przepisu art. 189 § 2 k.s.h.

Zdaniem Sądu Rejonowego powoływanie się przez pozwaną na prawo do odmowy wypłaty należności ze stosunku pracy jest dodatkowo niezgodne z przepisem art. 8 k.p., zgodnie z którym nie można czynić ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Przepis art. 8 k.p. jest klauzulą generalną, pod którą kryje się zwrot ustawowy, który wskazuje na potrzebę oceny żądań stron stosunku pracy na podstawie kryteriów pozaprawnych. Klauzule „zasad współzycia społecznego” i „społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa” wyznaczają stronom stosunków pracy granice, w ramach których dopuszczalne jest korzystanie w stosunkach pracy z praw podmiotowych zagwarantowanych przepisami prawa pracy. Powołany przepis umożliwia dokonanie oceny organowi stosującemu prawo, a także sądowi pracy, czy korzystanie przez uprawnionego z zagwarantowanego mu przepisami prawa pracy prawa podmiotowego mieści się czy też wykracza poza granice zasad współzycia społecznego i społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 września 1997 roku, I PKN 273/97, OSNAPiUS 1998, Nr 13, poz. 394, Legalis nr 31587). W ocenie Sądu Rejonowego, w okolicznościach niniejszej sprawy, podjęta przez pozwaną spółkę próba zniweczenia ciężącego na niej obowiązku wypłaty wynagrodzenia za wykonaną przez powoda pracy, z uwagi na skorzystanie z prawa do odmowy wypłaty na podstawie przepisu art. 189 § 2 k.s.h., stoi w sprzeczności z zasadą współzycia społecznego, tj. uczciwego działania, dobrych obyczajów, przyzwoitości i lojalności wobec pracownika, w szczególności z uwagi na to, że wartość posiadanych przez powoda udziałów stanowi jedynie nieznaczną część kapitału zakładowego i należnego powodowi wynagrodzenia za pracę. Skorzystanie z tego prawa test również niezgodne z jego społeczno-gospodarczym przeznaczeniem.

Mając powyższe okoliczności na względzie, jak również fakt, iż wysokość i zasadność zgłaszanych przez powoda roszczeń, w tym odsetek - nie były kwestionowane przez pozwaną, Sąd Rejonowy na podstawie art. 80 k.p. w zw. z art. 85 § 1 i 2 k.p. w zw. z art. 86 k.p. zasądził zgodnie z żądaniem pozwu, o czym orzekł jak w pkt. 1 tiret 1 wyroku. O odsetkach od zasądzonego na rzecz powoda świadczenia Sąd ten orzekł zgodnie z przepisem art. 481 § 1 i 2 k.c.

Dalej wskazano, że powód żądał również odszkodowania z tytułu rozwiązania przez pracownika umowy o pracę z uwagi na ciężkie naruszenie przez pracodawcę podstawowych obowiązków wobec pracownika.

Sąd I instancji wyjaśnił, że z tego przepisu art. 22 § 1 k.p. jednoznacznie wynika, że w ramach stosunku pracy możliwe jest wyłącznie odpłatne świadczenie pracy. Do podstawowych obowiązków pracodawcy należy wypłata wynagrodzenia. W niniejszym stanie faktycznym, w ocenie Sądu Rejonowego, pozwana spółka nie spełniała tego wymogu, bowiem nie płaćiła wynagrodzenia za pracę w terminie za czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad i grudzień 2018 r.

Następnie Sąd I instancji wskazał, że na mocy art. 55 § 1¹ k.p. pracownik może rozwiązać umowę bez wypowiedzenia wtedy, gdy pracodawca dopuścił się ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków wobec pracownika. W takim przypadku pracownikowi przysługuje odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia za okres wypowiedzenia. Zdaniem Sądu Rejonowego, nie ulega wątpliwości, iż powód w tym stanie rzeczy miał prawo do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy. Potwierdza to bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego, m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 2013 r. o sygn. akt II PK 25/13 i wyrok Sądu Najwyższego z 18 marca 2014 r., sygn. akt II PK 176/13, które jednoznacznie wskazują, że uchybienie obowiązkowi terminowej wypłaty wynagrodzenia stanowi ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków przez pracodawcę, dające podstawę rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika w trybie art. 55 § 1¹ k.p.

Zgodnie z judykaturą (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2017 roku, sygn. akt II PK 198/16, Lex) przesłanką rozwiązania umowy o pracę w trybie art. 55 § 1¹ k.p. jest zarówno całkowite zaprzestanie przez pracodawcę wypłaty wynagrodzenia, jak i wypłacanie wynagrodzenia nieterminowo lub w zaniżonej wysokości. Ocena „ciężkości” naruszenia przez pracodawcę terminowej wypłaty wynagrodzenia na rzecz pracownika zależy, z jednej strony - od powtarzalności i uporczywości zachowania pracodawcy, z drugiej zaś - od stwierdzenia czy wypłacenie wynagrodzenia nieterminowo stanowiło realne zagrożenie lub uszczerbek dla istotnego interesu pracownika. W ocenie Sądu Rejonowego powód wykazał przesłankę powtarzalności i uporczywości w niewypłacaniu wynagrodzenia przez pozwaną.

Sąd Rejonowy podkreślił, że z uwagi na wieloletnie zatrudnienie powoda w pozwanej spółce, okres wypowiedzenia, jaki by mu przysługiwał, wynosi trzy miesiące (przepis art. 36 § 1 pkt 3 k.p.).

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na mocy art. 55 § 1¹ k.p., Sąd I instancji zasądził od pozwanej spółki na rzecz powoda żadaną kwotę odszkodowania z tytułu rozwiązania przez pracownika umowy o pracę z uwagi na ciężkie naruszenie przez pracodawcę podstawowych obowiązków wobec pracownika zgodnie z żądaniem pozwu (w pkt. 1 tiret 2 wyroku). Odszkodowanie należne pracownikowi oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu za urlop (§ 2 ust. 1 pkt 3 r.s.u.w.). Kwoty należnego powodowi miesięcznego wynagrodzenia liczonego jako ekwiwalent za urlop potwierdzone są zaświadczeniem (k. 49) oraz oświadczeniem (k. 7) pozwanej. O odsetkach od zasądzonego na rzecz powoda świadczeń, Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z przepisem art. 481 § 1 i 2 k.c., co również nie było kwestionowane przez pozwaną.

O kosztach procesu Sąd orzekający w I instancji orzekł na podstawie przepisu art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy.

Ponadto Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej spółki jako przegrywającej spór, na rzecz powoda kwotę 2 025 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w wysokości ustalonej na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) w sprawie opłat za czynności adwokackie (pkt 2 wyroku). Opłata za czynności adwokackie w związku z roszczeniem dotyczącym wynagrodzenia za pracę wyniosła wysokości 675 złotych zgodnie z § 9 ust. 1 pkt. 2 w zw. z § 2 pkt 3 ww. rozporządzenia, a w związku z roszczeniem o odszkodowanie – 1 350 złotych na podstawie § 9 ust. 1 pkt. 2 w zw. z § 2 pkt 4 ww. rozporządzenia.

Sąd I instancji nie znalazł podstaw, by odstąpić od obciążenia pozwanej kosztami procesu na rzecz powoda, reprezentowanego przez pełnomocnika kwalifikowanego w osobie adwokata z wyboru. Sąd Rejonowy wyjaśnił, że niniejszy proces jest konsekwencją wyłącznie nienależytego wykonywania obowiązków przez pozwaną, zatem koszty

dochodzenia roszczeń pracowniczych nie mogą obciążać pracownika, który jest stroną ekonomicznie słabszą w relacji z pracodawcą. Ponadto, przed wytoczeniem powództwa i w trakcie trwania procesu, przez okres prawie 2 lat, pozwana winna była liczyć się z możliwością jego przegrania i zabezpieczyć sobie na ten cel środki finansowe. Powód, chcąc zaspokoić swoje roszczenia, mimo osobistych, nieskutecznych prób, musiał skorzystać z pomocy profesjonalnego pełnomocnika. W tych okolicznościach, mimo trudnej sytuacji finansowej pozwanej spółki, Sąd I instancji nie znalazł uzasadnienia, dla zastosowania przepisu art. 102 k.p.c., przyznając powodowi zwrot kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 98 k.p.c.

O kosztach sądowych Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (w pkt. 3 wyroku) w zw. z art. 102 k.p.c. W ocenie Sądu, okoliczności ujawnione w toku rozprawy przemawiały za odstąpieniem od obciążania pozwanej kosztami sądowymi. Fakt, że pozwana spółka znajduje się w trudnej sytuacji finansowej i ciężką na niej liczne zobowiązania, w tym wobec pracowników, nie był sporny między stronami. W ocenie Sądu I instancji, odstąpienie od obciążania pozwanej kosztami sądowymi, od uiszczenia których powód był zwolniony z mocy prawa jest uzasadnione ze względów słusnościowych, bowiem umożliwić pozwanej wypłatę powodowi należności z tytułu jego roszczeń głównych, odsetek i kosztów procesu.

Sąd Rejonowy nadał wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia powoda (pkt 4 wyroku), zgodnie z treścią art. 477² § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie podlegała merytorycznemu rozpoznaniu wydanie wyroku w niniejszej sprawie było niedopuszczalne.

Postanowieniem z dnia 25 maja 2020 r. w sprawie VGU 30/19 Sąd Rejonowy w Elblągu V Wydział Gospodarczy ogłosił upadłość pozwanej obejmującej likwidację majątku spółki.

W związku z powyższym postanowieniem z dnia 26 czerwca 2020 r. w sprawie IV Pa 7/20 Sąd Okręgowy w Elblągu zawiesił postępowanie apelacyjne na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 kpc.

W dniu 28 kwietnia 2021 r. do Sądu Okręgowego w Elblągu wpłynęła informacja od syndyka masy upadłości pozwanej spółki, że wierzytelność powoda A. R. została umieszczona na liście wierzytelności ZW 56, która została zatwierdzona przez sędziego komisarza postanowieniem z dnia 9 marca 2021 r.

Przepis art. 144 ust. 1 ustawy z 28 lutego 2003r. ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze (obecnie Dz. U. z 2020, Nr 1228 t.j) stanowi, że po ogłoszeniu upadłości, postępowania sądowe i administracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i dalej prowadzone jedynie przez syndyka lub przeciwko niemu. Jednocześnie jego ustęp drugi stanowi, że postępowania, o których mowa w ust. 1, syndyk prowadzi na rzecz upadłego, lecz w imieniu własnym.

Z dniem ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację, na podstawie art. 75 Prawa upadłościowego i naprawczego, upadły traci natomiast prawo zarządu majątkiem oraz możliwość korzystania z niego (art. 75 ust. 1 pr.u.n.). O tym, jak kształtuje się pod względem podmiotowym postępowanie sądowe w razie ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego stanowi art. 144 pr.u.n., mający charakter normy procesowej. Z dniem ogłoszenia upadłości upadły traci legitymację do występowania w sprawach dotyczących masy, pozostaje natomiast stroną w znaczeniu materialnoprawnym, jako podmiot stosunku prawnego, z którego wyniknął spór. Brak legitymacji formalnej upadłego nie jest równoznaczny z brakiem po jego stronie zdolności prawnej, tj. zdolności bycia podmiotem praw i obowiązków, skutki ogłoszenia upadłości dotyczą sfery jego zdolności do czynności prawnych. Zgodnie z art. 144 pr.u.n., postępowania sądowe i administracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i dalej prowadzone jedynie przez syndyka i przeciw niemu. Dochodzi zatem do tzw. podstawienia procesowego, które oznacza, iż postępowania sądowe syndyk prowadzi na rzecz upadłego, lecz w imieniu własnym. Podstawienie procesowe syndyka w miejsce upadłego jest podstawieniem bezwzględnym, przy którym legitymację procesową ma tylko podmiot podstawiony. Podstawienie syndyka odnosi się jednak tylko do postępowań dotyczących masy upadłości.

Z dniem ogłoszenia upadłości likwidacyjnej bowiem, wyłącznym trybem dochodzenia wierzytelności upadłościowych staje się postępowanie upadłościowe. Wierzytelności przysługujące od upadłego powinny być zgłoszone przez wierzyciela sędziemu komisarzowi. Proces cywilny nie jest co do zasady niedopuszczalny, z wyjątkiem sytuacji określonej w art. 145 ust. 1 pr.u.n., gdy postępowanie sądowe zostało wszczęte przed ogłoszeniem upadłości pozwanego, a w postępowaniu upadłościowym odmówiono ich umieszczenia na liście wierzytelności. W takim przypadku wierzytelność może być dochodzona przeciwko upadłemu po umorzeniu lub zakończeniu postępowania upadłościowego (art. 263 pr.u.n.)

Ponieważ, jak wskazano wyżej, wierzytelność powoda została umieszczona na liście wierzytelności zatwierdzonej przez sędziego komisarza, wyciąg z listy wierzytelności stanowi tytuł egzekucyjny przeciwko upadłemu zgodnie z treścią art. 264 w/w ustawy Prawo upadłościowe. W związku z powyższym merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy w postępowaniu apelacyjnym doprowadziłoby do tego, że powód dysponowałby dwoma tytułami egzekucyjnymi przeciwko pozwanemu, dotyczącymi tej samej należności, dlatego też postępowanie odwoławcze powinno podlegać umorzeniu (patrz: postanowienie S.N. w sprawie II CKN 393/00).

Mając powyższe na uwadze, stosownie do przepisu art. 386 § 3 kpc sąd uchylił zaskarżony wyrok i umorzył postępowanie (pkt 1. i 2. postanowienia).

O kosztach procesu orzeczono oparciu o zasadę słuszności, stosownie do art. 102 kpc. Przepis ten wskazuje na szczególne okoliczności. Dotyczą one nie tylko samego przebiegu procesu, lecz także okoliczności pozostających poza postępowaniem, np. takich jak stan majątkowy czy sytuacja życiowa stron (por. np. postanowienie SN z 17.04.2013 r., V CZ 124/12, LEX nr 1341727). Biorąc pod uwagę fakt, że powód uzyskał tytuł wykonawczy w postępowaniu upadłościowym oraz trudną sytuację finansową pozwanej spółki, Sąd Okręgowy uznał, że taka uzasadniona okoliczność w niniejszej sprawie występuje i dlatego orzekł jak w pkt. 3. postanowienia.